

Nagy raktár!

Mérnök látogatás
díjtalan!

Erdélyi Gazdasági és Hereshedelmi Vállalat
Dr. Osztián Olivér és Társai
Kolozsvár, Mátyás király-tér 25. sz.
Sürgönycim: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 60. sz.

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok,

'Optimus' automatikus
tüzfojtók.

Kenő olajok.

**Műszaki
cikkek.**

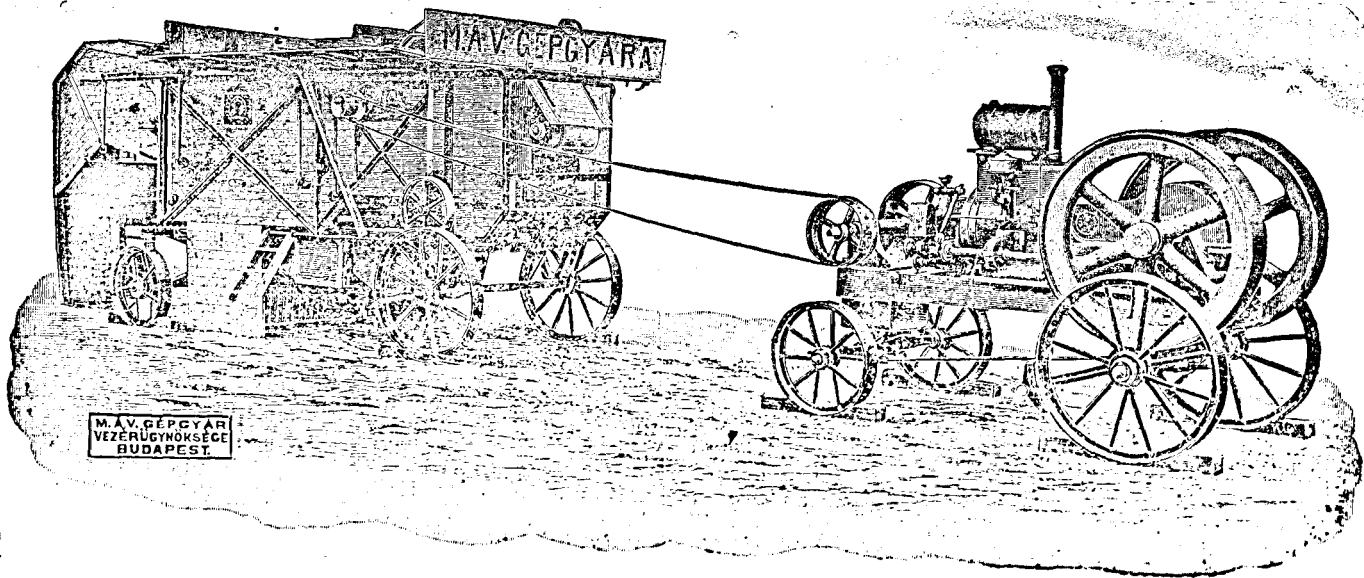
2485

Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

==== Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést. ====

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Kiállításaink.	471
A becsületes munka jutalma. <i>Kiss Ernő</i>	472
A takarmányozásra használható növények szárítása és eltartása, II.	473
Irodalmi szemle.	474
Kisebb szakközlemények.	474
Kormányintézkedések	474
Vegyes közlemények.	475
Hírdetések.	

Kiállításaink.

E hónap négy első napján mutatuk be hazánk s főképen hazarészünk gazdaközönségének: XVI. erdélyrészi tenyészállatkiállításunkat és az azzal kapcsolatban rendezett VIII. erdélyrészi gazdasági gépkiállításunkat.

Sok akadály, nehézség, utánjárás és gond előzte meg és kísérte kiállításainkat — a kezdettől a végig.

1906-ban volt megelőzőleg Kolozsvárt a legutóbbi hasonló kiállítás. Tehát az úzus szerint az idekiállításnak már 1909-ben kellett volna rendezetnie. Amikor, a földmivelésügyi miniszter kívánására, a tavalyi fővárosi állatkiállításra való tekintetből, az egyet. kiállítási szakosztálya egy évvel elhalasztotta a rendezést.

A folyó évre, már jó nyár derekán, kapta meg a rendezőség a kért állami díjakat (13.200 kor.) és rendezési segélyt (3000 korona)

A rendezőség kettőzött igyekezettel látott hozzá, hogy a még rendelkezésére állott a legnyolcz hét idő alatt a kiállítások anyagát kellő méreteken és minőségben — összehozza.

A rendezőség igyekezetét teljes siker koronázta. A tenyészállatkiállításnak főképen magyar-erdélyi fajta szarvasmarha osztálya ugy számban, mint minőségben, minden eddig jóval felülmúlt.

Mikor már minden rendezési munka készen volt és a nagy költség-kiadások is megtétettek, öt nappal a megnyitás előtt, vette az egyet. a földm. miniszter sürgönyét, melyben — a határszáron át-

tört, ragadós száj- és körömfájás veszélyére való hivatkozással és az adományozott díjak visszavonására való appellálással — a kiállítás elhalasztására hívta fel a miniszterium a rendezőséget.

Két napi bő sürgöny váltás után sikerült a miniszteriumot arról győzni meg, hogy a kiállítás megtartása nem fogja veszélyeztetni az állategészségügyi érdekeket.

A kiállítást szeptember elsején megnyitottuk.

Szeptember elsején, kevés kivétellel, egész napon át esett az eső. Elsejéről másodikára virradólag Kolozsvár város egy része, a sok esőzés folytán, árvíz alá került. Hajszálon mult, hogy kiállítási területünk is víz alá nem jutott. Másodikán és harmadikán is esős napok voltak. A kedvezőtlen időjárás és a napi sajtóban élénk színekkel ecsetelt kolerás hírek következtében a vidéki gazdaközönség nagyrésze be sem jött Kolozsvárra.

Csupán 4.-én délután volt egy kis esőmentes jó idő, amikor aztán a kiállítás látogatottsága a régi nivóra emelkedett.

A kiállítást délelőtt tíz órakor Ottlik Iván földm. miniszteri államtitkár nyitotta meg a miniszter képviseletében. A miniszter képviselőjét érkezésekor az erdélyrészi gazdák és illetve az E. G. E. tagjainak egy díszes nagy csoportja várta és fogadta, kiknek élén az E. G. E. és a kiállítás nevében Br. Jósika Gábor E. G. E. alelnök kiáll. elnök és Lészai Ferenc E. G. E. alelnök, zsüri-elnök üdvözölték.*

Az államtitkár ezután, az elnökök és az egyes csoport-biztosok kalauzolásával, az egész kiállítást részletesen megtekintette s több mint két órai időzés után, a déli gyorsvonattal elutazott.

A bíráló-bizottságok, Lészai Ferenc ösz-zsüri elnök és Jakab László előadó vezetése mellett, délelőtt bevégezték a bírálatokat.

* Br. Bánffy Ernőt, az E. G. E. nagyérdemű elnökét, betegsége gátolta a megjelenésben.

Délben a sétatéri kioszk nagytermében együttes ebédre gyűlt össze mintegy százötven birtokos gazda. Az ebéd folyamán az asztalfőn ülő Br. Jósika Gábor kiáll. elnök poharát, rendkívül meleg és nagyhatású beszéd keretében, nyolcvan éves királyunk Őfelségére köszöntötte. Gróf Esterházy Kálmán főispán a rendezőséget és Jósika Gábor br., még egyszer poharat emelvén, a főispánt köszöntötte fel.

A bírálat eredményeit a következőkben ismertetjük:

I. osztály. Tenyészlo.

A) Ménesbeli lovak:

1. Anyakancák csikóval 15¹/₂ markoson felül:

- I. aranydíj. Szappanyos Ágoston és Miklós „Dali” nevű anyakancájáért 300 korona.
- II. aranydíj. Br. Bánffy Albert „Iréne” nevű anyakancájáért 200 korona.
- III. aranydíj. Szereday Aladár „Boglár I.” nevű anyakancájáért 100 korona.
- IV. aranydíj. Szappanyos Ágoston és Miklós „Galamb” nevű anyakancájáért 50 kor.

2. Anyakancák csikóval 15¹/₂ markoson alól:

- I. aranydíj. Gróf Teleki Géza „Szárca” nevű lova 250 korona.
- II. aranydíj. Gróf Teleki Géza „Tündér” nevű lova 150 korona.
- III. aranydíj. Gróf Teleki Géza „Kati” nevű lova 100 korona.

3. Három éves, vagy azonfelüli méncsikók:

- I. aranydíj. Barcsay Tamás „Biplán” nevű ménje 200 korona.

4. Három éves és azonfelüli kancák csikó nélkül:

- I. aranydíj. Ifj. br. Wesselényi Miklós „Ledér” nevű kancája 250 korona.
- II. aranydíj. Szereday Aladár „Remény” nevű kancája 200 korona.
- III. aranydíj. Szereday Aladár „Boglár II.” nevű kancája 150 korona.
- IV. aranydíj. Sperker Ferenc „Kokette” nevű kancája 100 korona.
- V. aranydíj. Gróf Wass Jenőné „Terna” nevű kancája 50 korona.

B) Gazdasági lovak:

1. Anyakancák csikóval 15¹/₂ markoson felül:

- I. díj. Szolga János „Rigó” nevű kancája 150 korona.

Minden gazdának, aki műtrágyát használ, szüksége van modern szerkezetű, szabatosan működő

Műtrágyaszóró-gépre.

Elsőrangú gyártmány kizárólagos képviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

2. Anyakancák csikóval 15 $\frac{1}{2}$ markoson alól:

- I. díj. Barra Mózes „Lizi“ nevű kancájáért 150 korona.
- II. díj. Nagy András „Fecske“ nevű kancájáért 100 korona.
- III. Máté Sándor „Kincsem“ nevű kancájáért 50 korona.

C) Nehéz ígás lovak:

- I. díj. Farkas Mór „Fáni“ nevű kancája 100 korona.

II. osztály. Erdélyi magyar fajta tenyésztés szarvasmarha.

1. Gulyabeli tenyésztetek csoportos kiállítása:

- I. aranydíj. Sperker Ferenc csoportos kiállítása 500 korona.
- II. aranydíj. Gróf Wass Béla csoportos kiállítása 400 korona.
- III. aranydíj. Dr. gróf Teleki Domokos csoportos kiállítása 300 korona.
- IV. aranydíj. Gróf Horváth Tholdy Rudolf csoportos kiállítása 200 korona.
- V. aranydíj. Erdélyi r. kath. status radnóthi uradalma 100 korona.
- VI. aranydíj. Lészai Ferenc csoportos kiállítása 100 korona.

Diszoklevelet nyertek:

- Br. Bánffy Dezső csoportos kiállítása.
- Gróf Bethlen István csoportos kiállítása.
- Br. Kemény József csoportos kiállítása, Kolozstordai áll. ménés birtok csoportos kiállítása.
- Dezméri telepítési birtokkezelőség csoportos kiállítása.

2. Gulyabeli tehének:

- I. aranydíj. Erdélyi róm. kath. status „Csendes“ nevű tehene 200 korona
- II. aranydíj. Dr. Gróf Teleki Domokos „Biró“ nevű tehene 150 korona.
- III. aranydíj. Gönczi Mihály „Pajkos“ nevű tehene 100 korona.
- IV. aranydíj. Dr. Horváth Miklós „Pajkos“ nevű tehene 50 korona.

Diszoklevelet nyertek:

- Gróf Bánffy György.
- Gróf Bethlen István.
- Csontos Miklós.
- Gönczy Mihály.
- Dr. Horváth Miklós.
- Gróf Horváth Tholdy Rudolf.
- Br. Jósika Gábor.
- Gróf Somssich Tihamér.

3. Tenyészbikák 3 éven felül, magántulajdonból:

- I. aranydíj. Sperker Ferenc „Vitéz“ nevű bikája 300 korona.
- II. aranydíj. Gróf Teleki Domokos „Nyalka“ nevű bikája 200 korona.
- III. aranydíj. Gróf Horváth Tholdy Rudolf „Déliab“ nevű bikája 100 korona.
- IV. aranydíj. Gróf Wass Béla „Csákó“ nevű bikája 50 korona.

Diszoklevelet nyert:

- Gróf Teleki Géza 148. sz. bikája.

4. Tenyész bikák 3 éven felül, községek:

- I. díj. Nagysármási telepések „Rózsi“ nevű bikája 120 korona.
- II. díj. Szászfenes község „Vilmos“ nevű bikája 100 korona.

5. Tenyészbikák 2—3 évesek:

- I. aranydíj. Sperker Ferenc „Hunyadi“ nevű bikája 150 korona.
- II. aranydíj. Gróf Wass Béla „Szilaj“ nevű bikája 100 korona.
- III. aranydíj. Gróf Somssich Tihamér „Bitang“ nevű bikája 50 korona.
- IV. aranydíj. Gróf Teleki Domokos „Gyertyás“ nevű bikája 30 korona.
- Gönczy Mihály „Boglár“ nevű bikája 100 korona pénzdíj.

Diszoklevelet nyertek:

- Özv. br. Bornemisza Andrásné.
- Gróf Horváth Tholdy Rudolf.

6. Tenyészbikák 2 éven alól:

- I. aranydíj. Erd. róm. kath. status alsóbajoni uradalma „Vidám“ nevű bikájáért 150 korona.
- II. aranydíj. Dr. gróf Teleki Domokos „Fillér“ nevű bikájáért 100 korona.
- III. aranydíj. Gróf Somssich Tihamér „Gyuró“ nevű bikájáért 50 korona.
- IV. aranydíj. Gróf Wass Béla „Lombos“ nevű bikájáért 30 korona.
- Gönczy Mihály „Boglár“ nevű bikája 100 korona pénzdíj.
- Papp-testvérek „Csinos“ nevű bikája 50 korona aranyban.
- Gombos Mihály „Bodor“ nevű bikája 30 korona aranyban.
- Köblös Péter bikája 25 korona aranyban.

Diszoklevelet nyertek:

- Özv. br. Bornemisza Andrásné.
- Róm. kath. status Radnóth.
- Dr. Horváth Miklós.
- Dr. Szentkirályi Lajos.
- Vásárhelyi Géza 222. sz. bikája.
- Vásárhelyi Géza 225. sz. bikája.

7. Nem gulyabeli tehének:

- I. díj. Gönczi Mihály „Boglár“ nevű tehene 150 korona.
- II. díj. Orosz Mihály „Siska“ nevű tehene 100 korona.
- III. díj. Högyészi József „Csendes“ nevű tehene 75 korona.
- IV. díj. Baga Sámuel „Gyöngyös“ nevű tehene 50 korona.
- V. díj. Molnár Károly „Szőke“ nevű tehene 30 korona.
- VI. díj. Kelemen Károly „Bojtos“ nevű tehene 25 korona.
- VII. díj. Szalai Sándor 255. sz. tehene 25 korona.
- VIII. díj. Szász Ferenc 256. sz. tehene 25 korona.
- IX. díj. Császár Sándor 234. sz. tehene 20 korona.
- X. díj. Bódi Antal 232. sz. tehene 20 korona.
- XI. díj. Bükösi József 233. sz. tehene 20 korona.

- XII. díj. Porkoláb János 249. sz. tehene 20 korona.
- XIII. Porkoláb János 253. sz. tehene 20 korona.
- XIV. díj. Nagy Márton 246. sz. tehene 15 korona

Diszoklevelet nyertek:

- Szalai Kálmán.
- Baga Sámuel.
- Barra Mózes.
- Gróf Somssich Tihamér.
- Vásárhelyi Géza.

Kolozsvár város díjait nyerték:

- I. díj. Szilágyi István „Daru“ nevű tehene 100 korona.
- II. díj. Csiki Sándor „Szarvas“ nevű tehene 50 korona.
- III. díj. Tót Károly „Bingyó“ nevű tehene 30 korona.
- IV. díj. Ifj. Berki József „Virág“ nevű tehene 20 korona.

8. Üszők 2—3 évesek:

- I. díj. Csontos Miklós „Virág“ nevű üszője 70 korona aranyban.
- II. díj. Gróf Bethlen István „Pillangó“ nevű üszője 50 korona aranyban.
- III. díj. Gróf Horváth-Tholdy Rudolf „Virág“ nevű üszője 30 korona aranyban.
- Nagy Ferenc „Szilaj“ nevű üszője 50 korona pénzdíj.
- Tóth Károly „Szarvas“ nevű üszője 30 korona pénzdíj.
- Köblös Péter „Siska“ nevű üszője 20 korona pénzdíj.

Diszoklevelet nyertek:

- Vásárhelyi Géza 276. sz. üszője.
- Szász Ferenc 274. sz. üszője.

9. Üszők 2 éven alól:

- I. aranydíj. Gr. Bethlen István „Sarolta“ nevű üszője 50 korona.
- II. aranydíj. Csiki Sándor „Gyöngyös“ nevű üszője 30 korona.
- Vajda András 290 sz. üszője 50 korona pénzdíj.
- Gönczi Mihály 282 sz. üszője 30 korona pénzdíj.
- Nagy Márton 288 sz. üszője 20 korona pénzdíj.
- Gyurka Andor 283 sz. üszője 100 korona pénzdíj.

Diszoklevelet nyertek:

- Albert Márton üszője.
- Kiss Károly üszője.

(Folyt. köv.)

A becsületes munka jutalma.

Egy régi tanárom, mikor érettségi vizsga után bucsuztam tőle, utavalóul, hogy ez életben boldoguljak csak egy marék észet, egy véka szerencsét és egy zsák protekciót kívánt nekem! Sokszor, nagyon sokszor jutott eszembe az azóta lezajlott 25 év alatt jó tanárom kívánsága, amikor láttam, hej pedig sokszor láttam, a fenti előnyökkel megáldott szerencsések haladását! Mikor azonban, pár nappal ezelőtt megtudtam, hogy a földmivelésügyi

Szab. „Rekord II.“ sorvetőgép

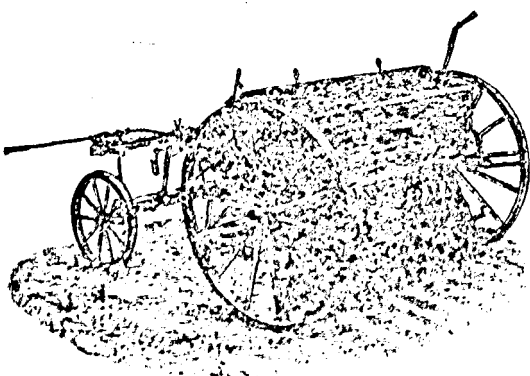
A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gözcséplőkészletek, benzínmotorok, resicai acélek, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
V., Budapest, Váci-körut 32. szám.

miniszter ur által bölcs előrelátással s az idők jelének éles megértésével miniszteriumában a legelőügyek ellátására szervezett osztályba előléptetés számban menőleg Biró János kir. erdőfelügyelőt ő nagyméltósága berendelni méltóztatott, az előbbi mondása tanáromnak egy pillanatig sem jutott eszembe; de megújodtak emlékemben a szentírásnak a becsületes munkásról szóló ezen szavai: »Jól sáfárkodtál az eddig rád bízott kevéssel, többre bizlak ezután.«

De lássuk csak ki is ez a Biró János? Ne higgyék a t. olvasók, hogy csupán egy a sok állami tisztviselő közül, ki becsülettel teljesíti csupán *előírt* kötelességét! Nem! Azt se higgyék, hogy azért, mert a nyilvánosság előtt, az összejöveteleken, a társaskörökben nem szerepelt, nem tósztozott, nem dikciózott, nem irt nagyhangú ujságcikkeket, talán csakis csupán hivataloskodott eddig! Korántsem! Dolgozott ő egy negyedszázad óta, dolgozott mindig és mindenha, nem csak a fizetéséért s az előléptetés reményében; de dolgozott a hazáját teljes erejével szolgáló akaró ember nemes ambíciójával, valóban a közért, a nemzeti vagyonosodás emelése és fokozásáért!

25 évvel ezelőtt kezdte meg Biró az erdőmérnöki főiskola elvégzése után hivatali működését s 2 évig a kincstári erdőgazdálkodás különböző ágazatait szolgálván, az erdőmérnöki diplomát megszerezve, Selmechányára került az erdőmérnöki főiskolához tanársegédnek, 3 évi ottani szolgálata után pedig Marosvásárhelyre neveztetett ki a kir. erdőfelügyelőséghez alerdőfelügyelőnek! Ez időtől kezdve, tehát közel 20 éve, mondhatjuk őt mi székelyek magunkénak; mert ennyi ideje annak, hogy működik marosvásárhelyi székhelyéről a székelyföldön, az egész székelység érdekében, a feltűnést mindig kerülve, munkálván a székelynép gazdasági fellendülését.

Mint erdőfelügyelő nagy látókörrel, s a közgazdaság fejlesztését, mint célt, szemé elől soha el nem tévesztve, szolgálta nagyon is nehéz viszonyok között az erdészet ügyét, hivatalát soha sem tekintette hatalmi eszköznek s a paragrafusokat nem a közönséget agyonverő bunkóként alkalmazta, de a jogos magán érdekét is igyekezett szolgálni, ugyanazonban, hogy ezáltal sohasem sértette meg mások vagy éppen a köz érdekét.

Nem kerülhette el Birónak erdőfelügyelői működésében, mint körültekintő erdész s így a nép bajjaival közvetlenül foglalkozó embernek figyelmét az akkor különösen s még hosszú ideig ezután is a székelyföldön az erdővel s illetve az erdőgazdasággal szoros és szerves összefüggésben levő legelők ügye.

S már akkor, mikor még e kérdéssel bátran mondhatom, hogy hazánkban alig foglalkozott valaki, ő azt tanulmányozni kezdte s működése területén a legelőerdőgazdaság alapjait vetette meg a »legelőerdők« üzemeiben. S ezen üzemelek utján az intéző körök figyelmét felhíván e fontos kérdésre sok székely község erdei legeltetésének rendezésével segíteni igyekezett e községek égető szükségletén.

Ily munkakörben találta Birót az akkor Székelyföldi ma már Erdélyrészi miniszteri kirendeltség szervezése, mely a székelynép gazdasági fejlődését hatékonyan előmozdítani alkottatott.

Csak természetes tehát, hogy a különben is kézügyben, Marosvásárhelyt levő Biró János

a kirendeltséghez osztatott be, hol előbb az erdészeti legelőügyek előadásával bizatott meg a kirendeltség akkori vezetősége által!

E működésében kezdett az idegen ily irányu (ilyen magyar irodalom az időben még nem volt) irodalom alapos tanulmányozása után a székelyföldi legelők feljavításának kérdésével foglalkozni, s midőn a kirendeltség jelenlegi érdemes vezetője a kirendeltség működésének sikere érdekében ellátta azt minden vármegyében egy-egy vármegyében lakó megbízottal mint végrehajtó szervekkel, megkezdhető volt a legelőjavítások gyakorlati keresztülvitele. Ez időben, öt évvel ezelőtt Biró Jánosra, ki hazánk, Svájc és Tirol legelőgazdasága helyszíni tanulmányozásával gyarapította időközben ismereteit, bizatott ez ügy központi ellátása s a tervek elkészítésének; keresztülvitelének és ellenőrzésének nehéz munkája. Eközben Biró kir. erdőfelügyelőnek nevezetett ki. Hogy micsoda munka volt a Székelyföldön a legelőjavítás, főleg kezdetben míg annak magát a birtokosságot az ő nehéz szerveikkel kellett megnyerni, azt csak mi azon kevesek tudjuk, kik ebben Birónak munkatársai valánk. Küzdeni kellett. Igazán utat kellett törni a vadonban, hol a sokféle akadály között, mely utunkban állott, a nép maradiságán felül a legnagyobb, csodálatosan hangzik, de való igaz, éppen az azok részéről való bizalmatlanság, idegenkedés, sőt ellenállás volt, akiken segíteni akartunk. Hogy nem végeztünk hiába való munkát, s hogy nem csüggedtünk a nehéz munkában s az addig hazánkban nem ismert vagy legalább is nem művelt ezen gazdasági téren eredményt értünk el, ezt azon ténykörülmeny bizonyítja, hogy a legelőjavítás a munka alig ötödik évében ma már közel 208 székely községben kezdetett meg, sőt sokban befejezést is nyert.

A jég meg van törve, s ma már az idegenkedésből a székelynép körében úgyszemint lett s a székely legelők feljavítása teljesen biztosítottnak látszik az eddig elért eredményeket és viszonyokat a helyszínen ismerők előtt! S hogy ez így van, már pedig így van, ezért az érdemből az oroszlanrészi Biró Jánost illeti!

Ez az ember vált meg a napokban, elköltöztén a székely fővárosból végkép Budapestre, a székelyföldről! Nem született ő székelynek, bölcsője a kies Dunántul vidékén ingott; de közel 17 évig itt a mi földünkön, a mi székelyek érdekében kifejtett áldásos, habár zajtalan, munkásságával halánk s szeretetünkre a legnagyobb mértékben tette magát érdemessé, kedves kötelességünk tehát nekünk vérbeli székelyeknek, hogy távozása alkalmával hajtsuk meg előtte az elismerés zászlóját s bár fájlaljuk körünkből való távozását, de örömmel töltse el sziveinket azon tudat, hogy a székely melegágyba vetette el s nevelte életképes csemetévé azt a mustármagot, melyből ki fog fejlődni a magyar legelőgazdaság egész hazánkra áldást hozó terebélyes fája. A mi hogy így lesz, ezt nemcsak mi székelyek, de az egész ország gazdaközönsége is biztosan remélheti, tudva azt, hogy nagynevű földművelésügyi miniszterünk miniszteriumában most szervezett legelőügyosztálya vezetését Bartóky államtitkár urra bizta s melléje Biró Jánoson kívül enesei Dorner Béla és Thaisz Lajos urakat rendelte be szolgálattételre!

Üdvözljük a nagynevű vezért s érdemes munkatársait munkájuk kezdetén!

Gegesi Kiss Ernő.

A takarmányozásra használható növények szárítása és eltartása.

II.

A magképzésére a növény a talajból kevés tápanyagot és vizet vesz fel: a szár és a levelekben raktározott tartalékanyagokat fordítja erre a célra úgy, hogy amikor a mag kialakulásának vége van, a levelek — és a szárban foglalt tartalék tápanyagok mind elvándoroltak; de sőt felhasználattak, ezeken kívül, a mag képzésére a szár és levelek tulajdonképpeni alkotó részei is, annyira, hogy az érett magvakal diszlo növény szára és levelei már csak rostot s az emiatt nehezen emészthető, kevés állati táplálékot foglalnak magukban.

A növényeknek e röviden vázolt életműködése alapján, tehát általános szabályként állíthatjuk fel: *a takarmány növényeket akkor kaszáljuk, amikor azok teljes virágzásba léptek.*

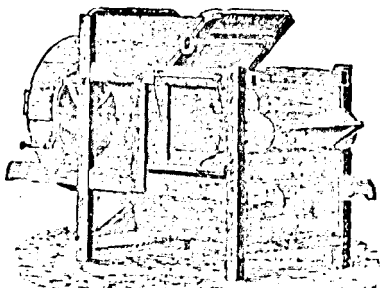
Ha virágzás előtt kaszálunk, könnyebben emészthető, jobb minőségű takarmányt nyerünk, melyet az állatok nagyobb mohósággal fogyasztanak, de mivel, mint az imént kimutattuk, a növények növekedésüket még nem fejezték be: kevesebb mennyiséget kapunk. A kiszáritása — zöldszena készítése — pedig, mivel a virágzás előtt aránylag nagyobb a növények vız tartalma: nehezebb és több munkával jár.

Ha virágzás utánra hagyjuk a kaszálást, amikor a magképződés folyamatba lépett, avagy már éppen befejezést is nyert, veszteségünk lesz a tömegben — mennyiségben — mivel a levelek és a szárban foglalt tartalék és szer-
virészek a mag képzésére — fejlesztésére — felhasználattak. Legnagyobb veszteséget szenvedünk azonban a takarmány minőségében, mivel a szárban és levelekben a magvak kifejlődése után már csak rostok, megkeményedett, más növényalkotórészek, s ezek miatt nehezen emészthető, kevés tápanyag található.

Egyedül és csupán azt írhatjuk javára az elvirágzás utáni kaszálásnak, hogy mivel a növény a vízfelvételt beszüntette, vız tartalmából igen sokat 20—30%-t is veszített, a szárítás könnyebb s kevesebb munkát ad, mindazonáltal, hogy a kaszálásra ez a legrosszabb időszak — a minőség leírásául kifejezést adunk. Ebben találjuk annak is magyarázatát, hogy a virágzás után kaszált takarmányból készített széna, miért »tartós«, »kiadó« és »sókaig fekszi meg a jászolt«.

A virágzás állapotában kaszált takarmánynövények, befejezven fejlődésüket, a várható legnagyobb mennyiséget — tömeget — szolgáltatják. Az emészthetőségükben pedig, mint-hogy a szemképződés nem lépett folyamatba, változatlanok, azaz éppen abban az állapotban vannak, mint a virágzás előtt. A vız tartalma azonban, minthogy a tápanyag felvételével egyetemben a vízfelvétele is csökkent: apadásba indult, s ez által a szárítás — a szénakészítés tulajdonképpeni munkája, — könnyebb feladat lesz. Mind ezeket egybe foglalva mint következtetést vonhatjuk le a kaszálás idejére vonatkozólag, az imént felállított általános szabályt.

»Nulla regula sine exceptione« (nincs szabály kivétel nélkül) régi latin közmondás azonban a kaszálás idejére felállított szabályra is áll, vannak ugyanis olyan természetű takarmánynövényeink, melyeknél a szár megkeményedése — kórósodása — s ezzel kapcsolatosan az emészthetőség csökkenése, előbb be-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kórn!

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselet

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

IRODALMI SZEMLE.

szokott állani, mint a virágok előtörése. Az ilyen korán kórósodó növények kaszálására nem szabad bevárni a virágzás korát, mert akkor éppen olyan elkórózódott, elvénült takarmányt fogunk kapni, mint a más természetű takarmánynövényeknél, az elvirágzás után, hanem mielőtt a kórósodás jelei mutatkoznak haladéktalanul állítsuk be a kaszálást. Ilyen természetű takarmánynövényeink: a lucerna, baltacim, somkóró, csillagfürt. Ezeket, ha könnyen emészthető zöldszénává akarjuk készíteni, szárítani, jóval a virágok megjelenése előtt kell kaszálni, melynek idejét az alsó levelek elsárgulása szokta a legtöbbször jelezni.

A rétek fűtermésének kaszálására sem alkalmazhatjuk az imént felállított általános szabályt, mivel a réti fűvek többféle növény által képeztek, melyeknek számos fajtái váltakozva kora tavasztól, késő ősziig virágoznak. A rétek növényzetében, amint az egyik fajta elhullatta a virágját, ha az évelő volt, nyomban tör elő utána az új sarj, ha pedig egy évi vele, a magból támad utána új növény, úgy, hogy a tenyészet ideje alatt a réten mindig találhatók virágzó növények, melynélfogva a virágzáshoz kapcsolni a rétek kaszálásának idejét, annyi, mint határozatlan időről beszélni. Más jelenséget kell tehát keresnünk a kaszálás idejének megállapítására, mely nem lehet más, mint a termés nagysága. Akkor kaszáljuk tehát a réteket, amikor a legnagyobb termés, amikor a legvastagabb rendek esnek a kasza után.

A készitendő zöldszéna emészthetőségére való tekintettel azonban arra is terjedjen ki figyelmünk, hogy az elvirágzott, elvénült növények száma igen nagyon ne sokasodjon meg: amikor tehát azt látjuk, hogy az elvirágzott és elsáradt növények száma túlhaladja a sarjadzó és új kelésű növények számát, — nagyobb a réti vesztesége, mint gyarapodása — haladék nélkül állítsuk be a rétek kaszálását.

Van még egy más időhatára is a fűkaszálásnak, melyet a munkatorlódás kikerülése szab meg, melynek alapján úgy kell eljárunk, hogy a fűkaszálás és szénakészítés az aratás megkezdése előtt befejezést nyerjen, mivel e két igen fontos és sürgős mezeti munkának egy időben lebonyolítása igen nehéz, vagy egyiknek vagy a másiknak, vagy egyszerre mind a kettőnek károsodásával jár. Tullóvunk ecélon azonban, ha a munkatorlódás megakadályozása céljából az aratás utánra halasztjuk a rétek kaszálását, mert akkor elvénült, rossz minőségű és kevesebb mennyiségű szénát kapunk.

Ha pedig kevert vetéssel állunk szembe, a keverékben levő azon a növénynek virágzása után igazolódunk a kaszálásnál, amelyik a keverékben a nagyobb helyet foglalja el; pl. ha a zabosbüköny kaszálásának idejét akarjuk megállapítani, melynél a keverék kétharmad része zab, akkor kaszálunk, amikor a zab kivirágzott, nem zavartatva magunkat azzal, hogy akkor már a büköny elvirágzott, de sőt még azzal sem, ha már a hüvely képződés is folyamatba lépett. Ha pedig a keverékben a két növény egyenlő arányban van, akkor annak a növénynek a virágzása után állítsuk be a kaszálást, mely után nagyobb termést várunk, azaz amelyik nagyobb tömeggel fizet. A zabosbüköny példájánál maradva, akkor is a zab virágzása után alkalmazkodunk, mivel egyenlő irányú keverék mellett is a zab szokott fizetni nagyobb terméssel.

A rétek sarjtermésének kaszálásánál más szempontok vezérelnek, mivel a sarju virágzását bevárni nem lehet. A sarju kaszálását mindig az időhöz kötjük: szeptemberben feltétlenül meg kell ejtünk, mivel október hóban már állandó időre, de különösen annyi melege nem számíthatunk, hogy a termést tökéletesen kiszárássuk.

(Folyt. köv.)

Könyvismertetés. A m. kir. földművelésügyi miniszter fennhatósága alatt álló országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás (Magyaróvár) kiadványai sorában legújabbán megjelent a VI. füzet »Adatok a buza termesztéséhez és trágyázásához« címmel, melyben az állomás aradi kirendeltségének vezetője, ifj. Rössler Károly összefoglalóan ismerteti az állomásnak a fennállása óta úgy a különböző buzák kipróbálásával, mint a buza termesztésével és trágyázásával végzett nagyon sok kísérlet eredményét.

A nagyon időszerűen, tudniillik az őszi vetések megindulása előtt megjelent és a buza vetőmag megállapítására, a vetőmagválogatásra, a buza trágyázására stb. igen érdekes és tanulmányos kísérleti adatokat tartalmazó brosrát a magyaróvári országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás bárkinék, ki aziránt megkeresi, díjtalanul megküldi.

Visszapillantás a méhészet multjába. A magyar, német és osztrák méhészek 55-ik vándorgyűlésére »Visszapillantás a méhészet multjába, különös tekintettel Magyarországra méhtenyésztésének fejlődésére« címen érdekes szakmunkát adott ki a vándorgyűlés irodája. Az ókor, középkor és újkor méhészetéről szólva, külön fejezet tárgyalja Dzierzon János dr. tevékenységét, a mivel a fejlődés és haladás igazi korszaka kezdődött. Dzierzon rakodókaptáraival fogta a méhészkedéshez, ő honosította meg Németországban az olasz méhet és ezzel a leszármazás és szűznemzés elméletét állította föl. A munka nagyobb része Magyarország méhészetének fejlődésével foglalkozik a legrégebb időktől napjainkig. Külön részt hagytak a szerkesztők Ambrózy Béla, báró földművelésügyi méhészeti szaktanácsadó, a nevesebb méhészeti egyesületek, a kormánygondoskodások, Trefort Agoston dr., Kemény Gábor báró, Gönczy Pál, Bethlen András gróf és Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter méhészeti intézkedéseinek tárgyalására, de hálával emlékeznek meg Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszteréről is, aki a méhészeti kerületek szaporításával, a méhészegyesületek támogatásával és a méhészeti tanfolyamok rendezésével máris megnyerte a hazai méhészek osztatlan elismerését.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

— **Rosszul termő gyümölcsfák.** Bár a gyümölcsstermés sok minden eshetőségnek van kitéve, amelyek a fa termő képességét csökkentik, mégis a gyümölcsfáknál a terméketlenség oka többnyire abban található fel, hogy a talaj tápláló anyagban szegény.

Ezen okot fel lehet ismerni részint magáról a fáról, részint az alatta termő fűfélékről. A táplálékhiányban szenvedő fák ugyanis megmohosodnak, keveset nőnek s így terméketlenek.

A fa mohosságát azonban az éghajlati viszonyok és egyéb körülmények is okozhatják s így egyedül ebből nem lehet határozottan arra következtetni, hogy a talajban nincs elég tápláló anyag. Ha a fák mohosságát tapasztaljuk, vizsgálat tárgyává tesszük azon fűveket is, amelyek a fa alatt teremnek, hogy határozottan megállapíthassuk, vajjon a talajnak tápláló anyagokban való szegényesége okozza-e a mohosságot vagy sem. Ha a fa alatt kevés fű nő s ez is vékony szálú, rossz minőségű, akkor ez határozottan arról tanuskodik, hogy a talajból hiányzik a káli és foszfor. Ilyen esetben csak dus trágyával tehetjük fáinkat termővé. Ez a dus trágya azonban ne álljon egyedül higistállótrágyából, de-e mellett okvetlenül szuperfoszfátot és meszet is kell alkalmazni. A gyümölcsfák nagyon sok meszet igényelnek. Ha a gyümölcsfát elégetjük, a visszamaradó hamu egyharmada mész, ami eléggé bizonyítja, hogy a gyümölcsfa a talajból igen sok meszet von

el tehát dus mész-trágyázást is igényel. Ha a talaj eléggé mészdus, akkor a fa koronája alatti földben herefélétet is nagy mennyiségben találunk ha azonban ezek hiányzanak, akkor a talaj mészszegény. A fák trágyázása tehát csak akkor helyes, ha dus istállótrágyát és meszet, vagy bő szuperfoszfátot alkalmazunk trágyázásul. Ezt a trágyázást addig kell évente ismételnünk, míg a fa koronája alatt löhereféllel kevert dus fűnövény indul meg, ami annak a jele, hogy most már a talaj felső rétegében annyi foszfor és mész van, amennyi elegendő arra, hogy az esővíz azt részben a fa gyökéréig lemossa.

— **A Langshan-tyúk.** Északi Kínából származik. Színe fekete. zöldes zománcal. Igen nagy tyúk, de azért formás szép termetű. Vannak ezen fajta közt tollas és tollatlan lábuak, mely utóbbiak becsesebbek. Kiténő tojó ezen fajta és gyorsan nő s a kedvezőtlen idő is jól elviselik. Húsa igen izletes és fehér. A kakas, ha teljesen ki van fejlődve, 4¹/₂ kg., a tyúk pedig 3¹/₂ kg. súlyu is megvan. A tojása gömbölyded alaku és barna színű. Ez a tyúkfajta különös figyelmet érdemel, mert nem kényes természetű s az időjárás viszontagságai iránt nem érzékeny. Különösen ajánlható pedig a mi házi tyúkjainkkal való keresztezésre s így is nagyon szép és nagytestű ivadékok származnak utána.

— **A tojás súlyának csökkenése a keltetés alatt.** A franciák számításokat csináltak erről a témáról és a faveroll tojásokkal végzett kísérletek alapján a következőket találták. A faveroll-tojás súlya rendszeresen 60 gr.

Az első napon	59 gr.
5-ik »	56 gr.
10-ik »	53 gr.
15-ik »	50 gr.
21-ik »	47 gr.

A csibe, amint héját elhagyja, 40 gr. súlyu (a héj súlya 7 gr.), a keltetés alatti veszteség tehát 12 gr. Az első 3 napon a csibe erős hasmenésből kifolyólag belsőleg kitisztul és ez alkalommal további súlyvesztéséig észlelhető.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Védekezés az állati ragály széthurcolása ellen. A fennálló törvények értelmében, ha valaki egy más községből vesz marhát és azt a községébe hajtja, akkor ezt a saját községe előljáróságánál be kell jelenteni s az ilyen szarvasmarhát nyolc napig a közös legelőre kihajtani nem szabad, hanem elkülönítve kell elhelyezni. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy ha az idegen községből származó marha valami lappangó ragályos bajban szenvedne, ezzel a betegséggel a községi marhaállományt meg ne fertőztethesse. Ismételtén előfordult azonban, hogy a mészárosok, akik a marhát távolabbi időben történő levágásra és kereskedők, akik a marhát tovább árusításra vásárolták, ezeket az intézkedéseket nem tartatták magukra nézve kötelezőknek. Ily módon legutóbb is több vézmentes községnek szarvasmarhaállománya ragadós száj- és körömfájással fertőzött meg. A földművelésügyi miniszter most kiadott körrendeletében erélyes hangon utasítja a törvényhatóságokat, hogy az 1888. évi 40.000 számú végrehajtási rendelet 38. és 39. §-ának a mészárosok, marhakereskedők és marhahizlálók szarvasmarháinak különleges ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit a legszigorúbban hajtassák végre, s hogy a visszaélések elkerülhetők legyenek, a községi előljáróságok a bejelentések megtörténtét és az elkülönítések pontos keresztülvitelét a legszigorúbban őrizték ellen, végül, hogy a bejelentési könyvet a legpontosabban vezessék.

Bolgárkertészeti Biharban. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter anyagi támogatásán, közvetlen Nagyvárad közelében, Szent-ánuson, a Sebeskörvár mellett, a nagyváradi kulturmérnökség 32 hold öntözhető területen

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15-évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott-erdélyrészi ingatlanok értékére és a magasztázandó kölcsön összegére nézve.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A Brassóban tartandó országos tenyészállatkiállítás a Brassóvármegyében és környékében föllépett száj és körömfájás következtében az 1911. évre elhalasztott.

A kiállítás időpontja a lapokban idejekorán ki fog hirdettetni.

A rendezőbizottság.

2493

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata

Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)

Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closetteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeték szivattyú állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban.

2486

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőszétátér. Fótér 9.

1729

Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

2476

Az országos iparegyesületi ezüst dísz éremmel kitüntetve.

Braun Mihály hangszerkészítő mester,

a kolozsvári conservatorium szállítója

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 18.

Finom hegedűk, violák és cellok készitési műterme. Valódi olasz, német, quint tiszta bél és csak saját készitményű fonott hurok. Tokok és mindennemű alkatrészek. — A legnehezebb javítások művészies kivitelben elkészitettek.

2489

Gramofon, Gramofon-alkatrészek, Gramofon-lemezek nagy raktára.

Jutányos árak!

Eladó Dr. gróf Teleki Domokos ur

Óméltósága gernyeszege

magyar erdélyi fajta tenyészetéből **10 drb.**

3—5 éves, részben borjas és hasas számfelletti tehén. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt, Gernyeszeg (posta, vasut, távirda)

Pálffy Dezső, intéző.

2476

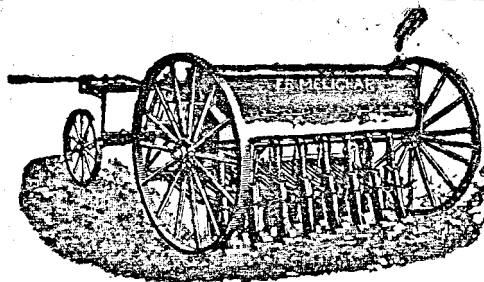
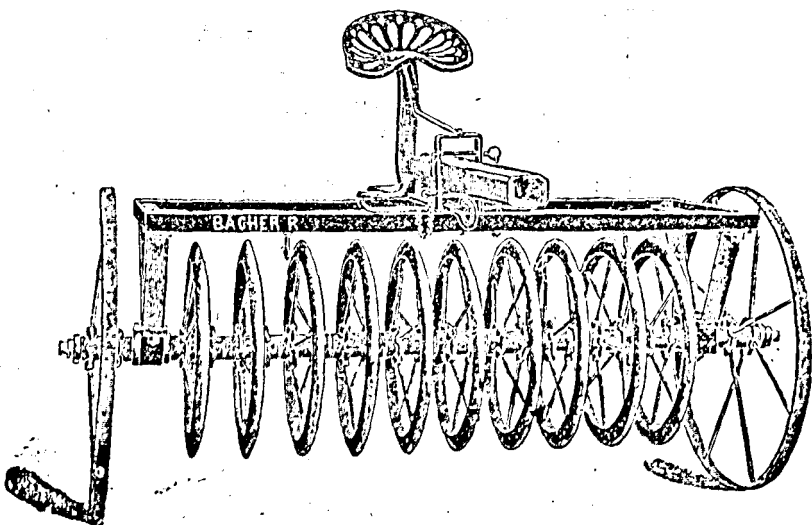
A valódi Bächer-féle törhetetlen fejű

„Acélekék“

ugy a munkáteljesítés fokéletességénél, mint kiváló tartosságuknál fogva elsőeknek vannak elismerve

Campbell rendszerű altalajtömörítők, Tártság boronák, elismert és egyedül tökéletes kivitelben a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazva.

Olesó ár és teljes szavatosság mellett.

A „Melichár“-féle

„Unicum“

Drill“

a gazdák kedvenc vetőgépe. Pontos szabályozhatóság,

gondos kivitel és tartóság tekintetében egy gyártmány sem versenyezhet vele.

Kormányzó szerkezete és kiürítése meglepően célszerű

és a vele való munkát könnyűvé és akadálytalaná teszi.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Bächer—Melichár

Magyarországi vezérképviselő:

Szüics Zsigmond

Budapest, VI. Nagymező-u. 68. sz.

Árjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsá	Törköly
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum	Vanília
Ananás	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő	
			Maraschnó	Pfefferüma	Szilviorium	

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

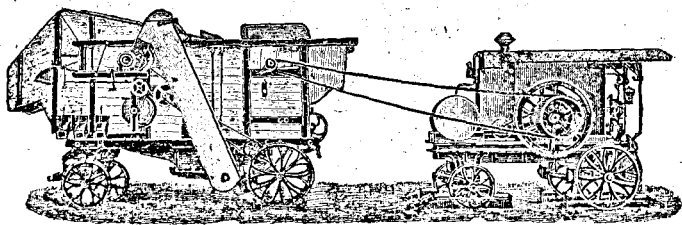
5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

Mayer Gépgyár

vas és fém-öntöde részv. társ.

Motorgyár

Szombathely. Budapest, VI. Váci-körut 61.

Fennáll 60 év óta.

Olcsó ár!

Kitűnő szerkezet!

Kedvező feltételek!

Ajánl legújabb szerkezetű:

- Motoros eséplőszerelvényeket
- Malomberendezéseket
- Stabil benzinmotorokat 1—25 lóerőig
- Szivógázmotorokat 8 lóerőtől minden nagyságban.

Mintagépek a kolozsvári kiállításon voltak láthatók.

Kérjen 78 számú képes árjegyzéket!

Kérjük gyárunkat meglátogatni!

A modern HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

legcélszerűbb és legjövedelmezőbb, ha ez legújabb szab. Kombinált-gépünkön lesz eszközölve.

Falazó téglá, tetőcserép, alagszó, járdalap, mind egy és ugyanazon gépen állítható elő. Ajánljuk még kipróbált formáinkat vályuk, úrtömbök, sirkeretezések stb. előállítására a legkülönbözőbb árakban. Magyar levelezés. Különlegességi gépgyár. Magyar levelezés.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett.

80. sz. broszura ingyen.

Városhoz közeli
vagy jó vasúti összeköttetésű nagyobb
300—2000 holdas
hírtokot
bérbe, vagy megvételre sürgősen
keresek.
Címem a kiadóban
(r. y.) alatt.

PETKUSI ŐSZI ROZS

mint kipróbált télkemény, erősszáru és terménydus

VETŐMAG,

amíg a készlet tart eladó a botfalui cukorgyárban.

Vetőmág szükséglet kat. holdanként 65—70 klgr.; idei termés különféle fekvésű tábláról a nagy szárazság dacára holdanként 1540—1670 klgr. szem. Ára 100 klgr.-ként 20 korona. Botfalui állomáson zsák nélkül.

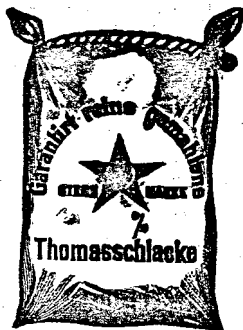
Répatermelőink elsősorban vétetnek tekintetbe, kik ezen kitűnő vetőmagot megállapodás szerint a szállítandó répa ellenében is kaphatják.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű
2459

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti olomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője Budapest, VI. Andrassy út 49.

341. szám.

Lóárverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménesből az alább felsorolt lóanyag, folyó évi szeptember hó 29-én árverés útján Fogarason (vasuti állomás) a vásártéri fapiacra eladásra kerül és pedig:

- 17 drb. anyakanca (4 és 5 éves is van köztük),
- 9 „ négy éves kanca,
- 4 „ fiatal herélt (kettő 4, egy 5 és egy 7 éves) és
- 9 „ használati ló.

Az árverés kezdete reggel 10 órakor lesz. Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönség tudomására hozatni. Külön felhívatik a tenyésztők figyelme arra a körülményre, hogy a fenti anyakancák egy része a ménes törzsménjei által be vannak fedezve.

Alsószombatfalva, 1910. szeptember hó.

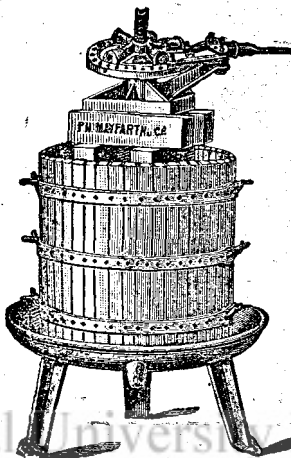
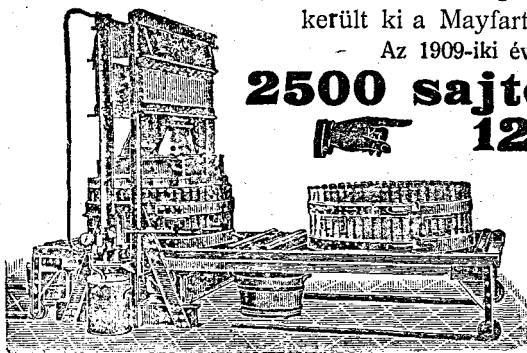
2495

Méneparancsnokság.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó, 20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó, 300 hydraulikus sajtó, bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.
Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jóságának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és T.S.A.

mezőgazdasági és ipari gépgyáraikhoz,
Bécs II, Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

ERDÉLYI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapírokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccsokozványokat. (Safe Deposits.)

2017

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérenmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérenmű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebéd- és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

VEGYEN! KONVERZIONÁLIS Jelzalog-Sorsjegyet!

E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyeresémi húzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeresémi már esett. E sorsjegyek 10 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereséme:

egy millió korona.

Húzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

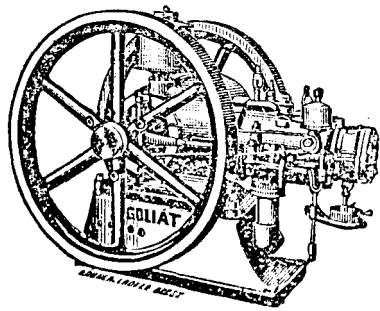
egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona
vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra.

A nyeresémények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
részvénytársaságnál
Mátyás király-tér 7 szám alatt.

„Goliát” új nyersolajmotorok

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

- A Goliát motor meglepően egyszerű.
- A Goliát motor eszményileg tökéletes.
- A Goliát motor tömör, erős szerkezetű.
- A Goliát motor nem szemre, hanem állandó és megbízható územre van építve.
- A Goliát motort kedvező lefizetésre csak teljes biztosítékot nyújtó gazdaközönség élvezhet.

Levél-cím: 2482

TIMÁREDE géptelepe
Budapest, V., Lipót-körut 28.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimelő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a földszéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek

A legmegbízhatóbban közvetitem:
magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és banyaügynökség
GOMBOS BENO Kolozsvár, Feren József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szivattyuk és Mérlegek

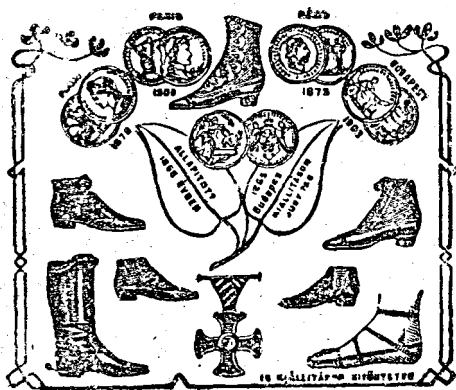
különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a egjo bb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotkuk
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szeleskavagók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-akék, 2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

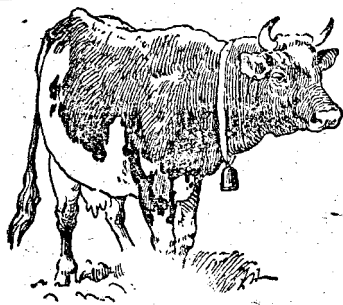
ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerethető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és vizsontelaóinak szállítója.

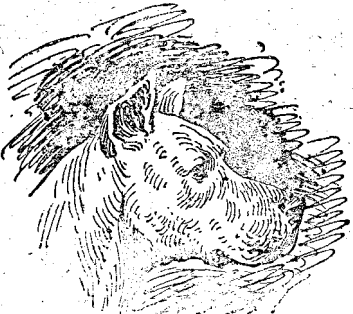
Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző intézet.
Tessék ajánlatot kérni!
2260

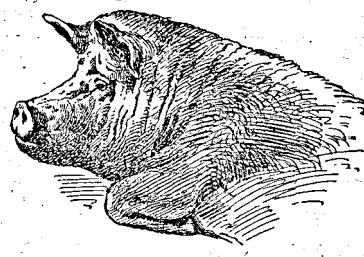
Kwidza-féle Korneuburgi marhapor,

Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára . . . . . K 1.40
1/2 doboz . . . . . - 70
Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánytól, rossz emésztéstől, valamint feheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából.

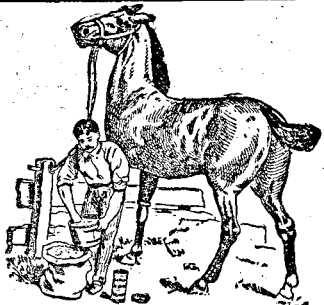
1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwidza-féle kutyapilulák
szelatin-átvonattal. Hajtópilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.-

Kwidza-féle sertéspor.
Diétikus szer a hizlalás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz a 5 étadag K -60, 1 láda a 50 étadag K 6.-

Kwidza-féle Restitutions-fl uid

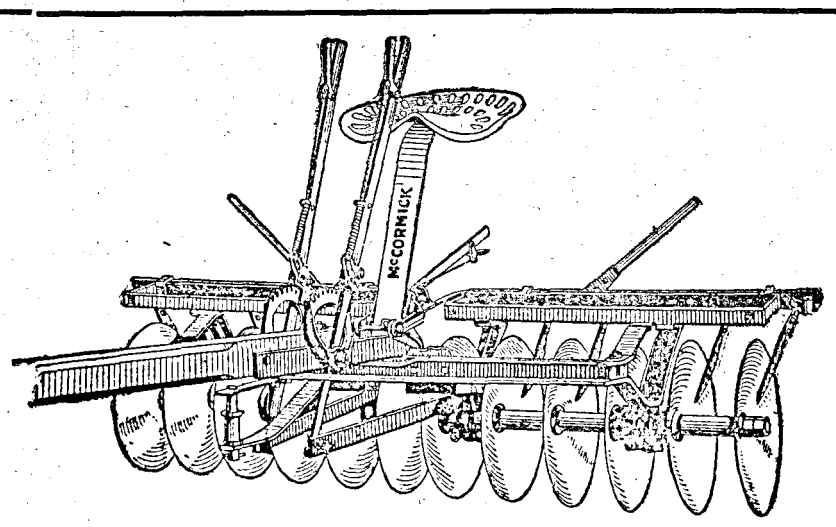
mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.
Az udvari istállóban és versenyistállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyulladásoknál stb. Trainingbea nélkülözhetetlen.
Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
BUDAPEST, VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szám.

Mc Cormick
„International“ egyetemes darálógépe
a legjobb **csővestengeri darológép**, a mellett mindennemű szemes takarmány darálására kitűnően megfelel.
Munkaképessége csekély erőszükséglet mellett igen nagy.
Szabadalmazott **ki- és berakókészüléke** folytán a **darálótárcsák tartóssága sokkal nagyobb**, mint bármely más gyártmányú darológépé.

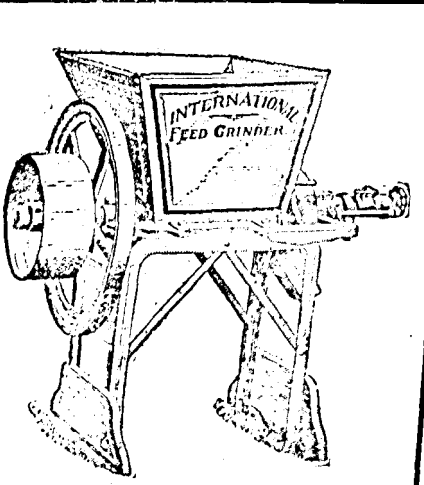
Mc Cormick Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. SZ.

I. H. C. Benzinmotorok

2-25 eff. lóerővel stabil felállásra, lokomobilok és **magánjáró benzinlokomobilok** mint **takarmánykészítő, vízszivattyuzó és cséplőmotorok** rohamosan terjednek, mert üzemük a **legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**
Gazdasági célokra csakis az eredeti **I. H. C. Benzinmotor** felel meg, mert kezelését az egyszerű **béres** is elsajátíthatja.
Teljes modern **takarmánykamra berendezéseket** a legjutányosabban árban szállítunk és azokat díjmentesen tervezzük.

Mc Cormick „Bumper Type“ tárcsásboronák

egyenlotes munkájuk, könnyű vontatásuk, **legerősebb szorkezo-tük és legkiválóbb anyaguk** révén, a legkedveltebbek és legelterjedtebbek.
A **tarlóhántásra** és a **tavaszi szántásra** a legújabb szabadalmazott és az **erdélyi talajviszonyoknak** teljesen megfelelő **Mc Cormick tárcsásboronát** kérjük sürgősen megrendelni, mert készletünk rohamosan fogy.
Különlegesség: a **16 tányéros tárcsásborona** 16 vagy 20 any. hüvelyk méretben; munkaszélessége 240 centiméter.
Összes árjegyzékeinket kívánatra díjmentesen küldjük.

